

суб'єкта, ідентифікуючи його означення суб'єктності *тут і зараз*.

Булгаков Дмитро Олексійович

Здобувач третього рівня вищої освіти

кафедри політології та державного управління.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID: 0009-0000-5647-7869

ВИКЛИКИ ЦИФРОВОЇ ЕРИ ДЛЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УКРАЇНІ

Сучасний світ стрімко розвивається, а цифрові технології відіграють дедалі важливішу роль у всіх сферах життя, зокрема й у політиці. Цифрова епоха відкриває нові можливості для політичної комунікації, але водночас несе багато викликів.

В Україні, як і в багатьох інших країнах, цифрові технології мають значний вплив на політичний процес. Соціальні мережі та інші онлайн-платформи стали важливими інструментами для політиків і громадян для спілкування та обміну інформацією. Це призвело до змін у проведенні політичних кампаній, формуванні громадської думки та політичних уподобань людей.

Розвиток Інтернету в Україні розпочався на початку 1990-х років. Спочатку доступ до нього був обмежений, але він швидко зростав. Перші онлайн-ЗМІ та форуми з'явилися в кінці 1990-х років, давши поштовх до розвитку цифрового простору країни.

У 2000-х роках мобільні телефони та доступний Інтернет стали масовим явищем, що призвело до значного зростання популярності соціальних мереж. Політики почали використовувати цифрові інструменти у своїх кампаніях, визнаючи їхню ефективність для мобілізації та спілкування з виборцями [2, с. 299].

2010-ті роки стали переломними для цифрового розвитку України. Революція Гідності 2014 року продемонструвала силу соціальних мереж для координації та мобілізації людей, а також для поширення інформації. Однак, цей період також відзначився зростанням російської пропаганди та дезінформації в українському інфопросторі, а також кібератак на політичні інституції.

Сьогодні Україна є однією з найактивніших у світі країн за рівнем цифрової інтеграції. Найвідоміший у світі український додаток "Дія", запущений у 2020 році, став революційним кроком у цифровій епісі України.

Цей мобільний додаток надає доступ до широкого спектру державних послуг онлайн, забезпечуючи зручність, економію часу та прозорість. Користувачі можуть отримати цифрові документи, соціальні послуги, оплатити податки та штрафи, отримати медичні послуги, а також голосувати на виборах. "Дія" значно полегшила взаємодію з державою для українців та сприяла цифровізації країни.

Однак, цифрова ера також створює ряд викликів для України, таких як дезінформація, загроза кібербезпеці та поляризація суспільства.

У 2021 році Верховна Рада України прийняла закон про протидію дезінформації, який забороняє поширення дезінформації та маніпуляцій і передбачає штрафи за правопорушення. Україна активно співпрацює з міжнародними партнерами, такими як Європейський Союз та Сполучені Штати Америки, у боротьбі з дезінформацією. Але, незважаючи на зусилля, дезінформація та пропаганда залишаються серйозною проблемою для України [3].

Під час всіх фаз війни, починаючи з травня 2014 року по сьогоднішній день, Росія активно використовує пропаганду, щоб маніпулювати думками та емоціями людей, аби підірвати українську державність та суспільство. Її канали дезінформації, боти та фейкові акаунти поширюють фейки та маніпуляції, заперечують українську ідентичність та історію, а також створюють «ехо-камери» та поляризують суспільство. Це підриває довіру до влади та ЗМІ, призводить до дестабілізації політичної ситуації та ускладнює прийняття зважених рішень.

У ці складні часи Україна зіштовхнулася з безпрецедентним потоком дезінформації та пропаганди. Підтримка незалежних ЗМІ, співпраця з фактчекерами, активна протидія дезінформації та пропаганді, розвиток критичного мислення та медіаграмотності – ось наші стратегії протидії ворожим атакам.

«Кібербезпека – це практика захисту мереж, даних (зокрема особистих і конфіденційних даних) і пристроїв від хакерів і кіберзлочинців шляхом вжиття запобіжних заходів» [4, с.29]. Основними загрозами кібербезпеці України є регулярні російські кібератаки на українську інфраструктуру, кібершпигунство з боку іноземних держав та злочинних угруповань, а також загрози кібертероризму, спрямовані на важливі установи країни [5, с. 58].

Захист України від кіберзагроз вимагає прийняття законодавства з кібербезпеки, створення державного органу, який координуватиме діяльність у цій сфері, обміну інформацією та розробки спільних стратегій з міжнародними партнерами, проведення інформаційних кампаній та інвестицій у підготовку кіберфахівців.

Поляризація суспільства – це процес розшарування соціуму на дві або

більше групи з протилежними поглядами, цінностями та інтересами. Цей феномен може мати значний вплив на різні аспекти життя, включаючи політику, економіку, культуру та соціальні відносини.

Поляризація суспільства також впливає на політичну комунікацію. У світі ехо-камер та відфільтрованої інформації люди дедалі більше пов'язані з конкретними джерелами, які відображають їхні власні погляди, що ускладнює можливість почути та донести до них альтернативну точку зору. Як наслідок, недовіра до політиків може зростати і призводити до радикалізації громадян, незалежно від змісту їхніх меседжів. Політична участь може знизитися, оскільки багато людей відчують, що їхні голоси не мають значення в такому поляризованому середовищі [1, с. 11].

Для подолання цих викликів важливо сприяти відкритому діалогу між різними політичними таборами та активно використовувати різні канали комунікації для охоплення широкої аудиторії. Боротьба з дезінформацією та підтримка незалежних ЗМІ – ще один важливий крок у зміцненні довіри суспільства до інформації. Зосередження уваги на спільних цінностях і цілях може допомогти об'єднати суспільство і зменшити політичні розбіжності.

Цифрова епоха висуває нові вимоги до політичних комунікаторів, оскільки змінюються засоби, форми та канали публічної комунікації. Важливо постійно адаптуватися до цих змін, щоб ефективно комунікувати з громадськістю.

Більше того, соціальні медіа стають важливим інструментом впливу на громадську думку. Політичні комунікатори повинні активно використовувати ці платформи для досягнення своїх цілей і комунікації зі своїми виборцями. Дезінформація та фейкові новини становлять серйозну загрозу в цифрову епоху. Політичні комунікатори повинні розробляти активні механізми виявлення та протидії цим явищам [6].

Також важливо, щоб політичні комунікатори були більш відкритими та прозорими в цифрову епоху. Доступ до інформації та її поширення може сприяти підвищенню довіри до політичних інститутів. Нарешті, політичні комунікатори повинні постійно розробляти нові стратегії та технології для підвищення ефективності політичної комунікації в цифрову епоху.

Підсумовуючи, можна сказати, що хоча цифрова епоха відкриває широкі можливості для політичної комунікації, вона також створює нові виклики. Гнучкість до змін і постійне вдосконалення стратегій і методів необхідні для успішної адаптації до них.

Список використаних джерел

1. Булега К.І. Цифрова дипломатія як елемент зовнішньополітичної діяльності держави. *Вісн. студ. наук. тов. ДонНУ ім. В. Стуса*. 2018. Т. 1. № 10.

С. 9–12.

2. Дубас О. Політична комунікація у глобальному інформаційному суспільстві: надбання і виклики. *Політологічний вісник. Збірник наукових праць*. К.: «Інтас», 2007. Вип. 30. С. 297–303.

3. Закон України "Про Стратегію інформаційної безпеки" Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069> (дата звернення 03.01.2024 р.).

4. Кібербезпека в інформаційному суспільстві: Інформаційно-аналітичний дайджест / відп. ред. О.Довгань; упоряд. О.Довгань, Л.Литвинова, С.Дорогих; Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права НАПрН України»; Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського. К., 2023. №9 (вересень). 351 с.

5. Прудникова О. В. Масова комунікація як підґрунтя розвитку інформаційної культури. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. 2014. № 1 (20) С. 53-60.

6. Фролова Н. Особливості використання соціальних мереж у діяльності органів публічної влади. *Публічне адміністрування: теорія та практика*: ел. збірн. наук. пр. Дніпропетровськ, 2019. № 1 (21). С. 1-15.

Рогозіна Анастасія

Здобувач першого рівня вищої освіти,
спеціальність «Політологія».

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Культурна дипломатія набуває все більшого значення в світовій політиці, як один з ключових та сучасних інструментів у процесі формування зовнішнього іміджу держави. Проблема інституціоналізації культурної дипломатії є актуальною для України, яка з моменту проголошення незалежності знаходилась в процесі формування свого іміджу у зовнішньому середовищі. Особливого значення ця проблема в українському політичному просторі набула з початком повномасштабного вторгнення росії в лютому 2022 р. та впровадженням в державі воєнного стану [2].

Метою дослідження є виявлення проблем інституціоналізації культурної дипломатії України в умовах воєнного стану як інструменту формування